

Studieordning for Teoretisk pædagogikum – Gymnasiet

Ilinniarnermik Ilisimatusarfik
Institut for Læring
ved
Center for pædagogisk udvikling

Studieordning for teoretisk pædagogikum

i henhold til Selvstyrets bekendtgørelse nr. 18 af 17. september 2015 om undervisningskompetence på den gymnasiale uddannelse (Pædagogikumbekendtgørelsen).

Indhold

§ 1 Mål for uddannelsen	3
§ 2 Forløb	3
§ 3 Almen- og andetsprogs-pædagogik og didaktik	4
§ 4 Fagdidaktik	6
§ 5 Tilstedeværelse på kurserne	7
§ 6 Den afsluttende opgave	8
§ 7 Klage	9
§ 8 Ikrafttrædelse	9

§ 1 Mål for uddannelsen

Formålet med uddannelsen i teoretisk pædagogikum er, at pædagogikumkandidaterne bliver så dygtige gymnasielærere som muligt. For at udvikle sig til at blive en dygtig gymnasielærer er det vigtigt at kunne reflektere over sin undervisningspraksis og andre dele af lærergerningen.

Hovedformålet med teoretisk pædagogikum er, at pædagogikumkandidaterne udvikler refleksionskompetence, så de fortsat kan udvikle deres professionelle rolle som lærere.

Pædagogikumkandidaterne skal kunne kvalificere og begrunde deres didaktiske valg i deres arbejde både i forhold til egen undervisning, til tværfaglige forløb og til samarbejdet med kolleger og ledelsen. Målet er at skabe sammenhæng mellem praksis og pædagogisk teori, og uddannelsen i teoretisk pædagogikum skal have klar sammenhæng med praktisk pædagogikum på skolerne, således at koblingen mellem praksis og teori er anvendelig.

Indholdet i uddannelsens forskellige kurser er tilrettelagt sådan, at der etableres en samlet uddannelse med et samarbejde mellem de fagdidaktiske kurser, kursus i almen-og andetsprospædagogik og didaktik og praktisk pædagogikum.

Målet er at uddanne reflekterende praktikere, som er i stand til at forstå og udvikle egen undervisning gennem inddragelse af forskning, teorier og egen erfaring om relevante emner på en måde, så de kan omsætte deres viden i undervisningstilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af egen undervisning og overføre denne viden til andre dele af lærergerningen.

- I almen-og andetsprospædagogik og didaktik lægges hovedvægten på at anvende pædagogisk værktøj og teori i relation til praksisnære sammenhænge og på en indføring i uddannelseskulturen. Herved lægges der op til både de fagdidaktiske kurser og et aktionslæringsperspektiv. Aktionslæringsprojekter planlægges på kurset og kan videreføres i lokale aktionslæringsgrupper på de enkelte skoler eller evt. netmedieret. Kandidaten får her mulighed for praktisk at kombinere og derefter reflektere over konkrete aktioner i forbindelse med undervisning eller andre dele af lærerjobbet. I forbindelse med kandidatens første og/ eller andet pædagogikumbesøg kan kandidaten fremlægge et udvalgt aktionslæringsprojekt for tilsynsførende, kursusleder og vejledere, og de kan sammen diskutere og undersøge perspektiver i forhold til problemstillinger i forbindelse med pædagogikumbesøgene i praktisk pædagogikum. Kurset skal støtte progressionen i praktisk pædagogikum og dermed styrke pædagogikumkandidaternes samlede lærerkompetencer. Det sker dels på kurset og dels ved aktivt at involvere vejledere og kursusledere i kandidatens arbejde med stoffet i relation til undervisning i praktisk pædagogikum og til aktionslæringsprojekter.
- De fagdidaktiske kurser skal bidrage til, at kandidaten kan planlægge, undervise og evaluere i sit/sine fag og reflektere over egen undervisningspraksis i forhold til fagets formål, fagtradition, undervisning og elevernes læring. Kurset skal medvirke til, at den enkelte pædagogikumkandidat kan finde sin egen lærerrolle ved at kombinere fagdidaktiske og almindidaktiske problemstillinger.

Brugen af digitale medier og netmedieret kommunikation er integrerede dele af begge kurser.

§ 2 Forløb

Kurset i almindidaktik ligger som regel i efterårssemesteret i året efter, pædagogikumkandidaten er ansat. Dog kan kurset opdeles og holdes over flere gange evt. med netbaserede dele.

Fagdidaktiske kurser ligger enten i det år, hvor en pædagogikumkandidat bliver ansat eller året efter i efterårssemesteret, og kun undtagelsesvis i forårssemesteret i det andet år.

Fagdidaktiske kurser i Grønlandsk og Kulturfag afholdes efter behov i samarbejde med IKIIN og fagkonsulenterne i de pågældende gymnasiefag.

Teoretisk pædagogikum afsluttes med en prøve i teoretisk pædagogikum. Kandidaterne har en uge til at besvare opgaven. Ugen ligger normalt i maj og fastsættes af Departementet for Uddannelse.

§ 3 Almen- og andetsprogs-pædagogik og didaktik

Mål

Formålet med det almen- og andetsprogsdidaktiske (AAD) kursus er at præsentere kandidaterne for den grønlandske gymnasiale uddannelse i et aktuelt og historisk perspektiv. Endvidere giver kurset kandidaterne en viden, der gør dem i stand til at overveje og diskutere praktisk tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af undervisning samt reflektere over sammenhænge mellem undervisningspraksis og pædagogisk-didaktiske grundholdninger og teorier i relation til de konkrete udfordringer.

Kandidaten skal kunne:

- planlægge, gennemføre og evaluere undervisning,
- reflektere over og diskutere, hvordan elever lærer bedst,
- undersøge elevers forforståelser,
- anvende viden om elevers forforståelser som udgangspunkt for undervisningen,
- reflektere over og anvende andetsprogs-pædagogik i fagene,
- reflektere over, hvordan arbejdet og læringen i det enkelte fag bidrager til det samlede mål om studieforbereelse og dannelse,
- diskutere, hvordan man kan motivere elever,
- forholde sig til, hvordan undervisningen kan differentieres,
- formulere mål med undervisningen og kunne argumentere for stofvalg,
- planlægge undervisningsforløb,
- forholde sig til og analysere læreplaner i et almindidaktisk perspektiv,
- diskutere progression i undervisningen,
- diskutere, hvordan man kan lede elevernes læring og adfærd i undervisningen,
- forholde sig til lærerroller og elevforudsætninger,
- diskutere elevernes identitetsprocesser,
- reflektere over kommunikation mellem lærer og elever,
- diskutere fordele og ulemper ved forskellige arbejdsformer,
- overveje og reflektere over brug af problembaseret undervisning,
- kunne anvende og argumentere for forskellige former for evaluering, både summative og formative,
- forholde sig til tværkulturel læring,
- diskutere, hvordan kulturbaseret undervisning kan praktiseres,
- diskutere, hvordan grønlandsk kultur indgår i undervisningen,
- anvende læringsteori til at begrunde didaktiske valg,
- diskutere fagets placering i forhold til gymnasiet som helhed,
- have kendskab til forskellige typer af fagligt samspil,
- kunne reflektere didaktisk over fagets mulige samspil med andre fag på basis af konkret stof og empiri,
- planlægge og argumentere for didaktiske valg i gennemførelsen af fagligt samspil i forhold til stof, arbejdsformer og progression,

- overveje brugen af projektarbejde med henblik på sammenhængen mellem problemorientering og elevernes konstruktion af viden og refleksion over deres læring,
- anvende netmedieret undervisning reflekteret,
- reflektere over, hvordan undervisning kan bidrage til digital dannelse,
- forholde sig til kollegialt samarbejde, gruppeprocesser, mødeledelse og konfliktløsning,
- analysere forholdet mellem didaktiske valg og læreprocesser i et studieforberedende perspektiv,
- planlægge forskellige former for aktionslæring,
- diskutere forskellige måder at skabe sig viden om egen og praksis i forhold til eleverne,
- reflektere over etiske problemstillinger i forbindelse med lærergerningen,
- diskutere og reflektere over begrebet lærerprofessionalisme & lærerudvikling: At være forsker i klasserum,
- reflektere over skoleudvikling (og måske skoleledelse?),
- reflektere over prøven i teoretisk pædagogikum,
- diskutere, hvordan man i fagene kan inddrage ovenstående punkter,

Undervisningens omfang og forberedelse til kurset:

- I. Kurset afholdes som regel som et internat af 6-8 dages varighed med 40 konfrontationstimer, optimalt i begyndelsen af september, så kurset ligger tidligere end de fagdidaktiske kurser, såfremt de fagdidaktiske kurser ligger i 2. ansættelsesår. Derudover kan der etableres aktionslæring i aktionsgrupper på skolerne efter kurset og frem mod prøven i teoretisk pædagogikum i oftest maj måned.
- II. Der er forberedelse til kurset, dels opgaver med relation til egen undervisningspraksis og dels meget læsestof, og efter kurset evt. aktionslæring. Det samlede arbejde for de tre dele udgør 95 arbejdstimer à 60 minutter, dertil kommer selve kurset på 40 arbejdstimer à 60 min. I alt 135 arbejdstimer jf. Bilag 1 til **Selvstyrets bekendtgørelse nr. 18 af 17. september 2015 om undervisningskompetence på den gymnasiale uddannelse (pædagogikumbekendtgørelsen).**

Indhold

Følgende perspektiver inddrages i undervisningen:

- didaktiske principper
- læringsteori
- læringsledelse og adfærdsledelse
- undervisningens praksisformer (arbejdsformer, differentiering, evaluering)
- elevforudsætninger (social baggrund og ungdomskultur)
- elevernes læreprocesser og undervisning gennem vejledning
- motivation
- de aktuelle gymnasiale uddannelser i historisk perspektiv
- skoletypespecifikke uddannelsesmål og elevforudsætninger

- kompetenceudvikling og dannelse
- introduktion til arbejdet med netmedieret kommunikation og IT-baseret undervisning.
- forskellige typer af samspil samt deres betydning for opnåelsen af uddannelsens overordnede dannelsesmål og studieforberedende mål
- fag i forhold til andre fag med henblik på didaktisk at reflektere over muligheder for fagsamspil på basis af konkrete stofområder og empiri
- mulige didaktiske valg i gennemførelse af fagligt samarbejde i forhold til stofområder, arbejdsformer og progression
- projektarbejdes faser med henblik på tydeliggørelse af problemorientering og elevernes videnskonsstruktion og refleksion over denne
- kollegialt samarbejde, f.eks. gruppeprocesser, mødeledelse og konfliktløsning
- teorier om relationer mellem læring og undervisning- herunder undervisning gennem vejledning
- perspektiver på studiekompetence og dannelse
- undervisningsetik
- former for teamsamarbejde og deres funktion i udviklingen af undervisningen og skolen
- læreres forskning i egen undervisning

Undervisnings- og arbejdsformer

Undervisningen består af oplæg, diskussioner, casebaseret undervisning, microteaching, problembaseret undervisning og konkrete øvelser. Kurset tilrettelægges således, at der skabes en forbindelse til kandidatens praktiske pædagogikum, og således at kurserne støtter kandidatens udvikling mod 'den reflekterende praktiker'. Det sker bl.a. ved at inddrage og perspektivere til fagdidaktiske forståelser og ved at inddrage cases og problemstillinger fra kandidatens undervisning på skolen.

§ 4 Fagdidaktik

Mål

Fagdidaktikkens overordnede mål er at skabe forbindelse mellem fag, fagtradition, undervisning og elevernes læring. Formålet med de fagdidaktiske kurser er at sætte kandidaten i stand til kritisk at reflektere over egen undervisningspraksis forholdt til fagtradition og fagets mål. Endvidere udvikler den fagdidaktiske undervisning kandidatens evne til, på et reflekteret grundlag, at udvikle faget og indgå i et samarbejde med andre fag.

Kandidaten skal kunne:

- diskutere fagets placering i forhold til gymnasiets helhed og samlede mål
- demonstrere indsigt i fagets og fagdidaktikkens traditioner
- reflektere over forholdet mellem fagets genstandsfelter, vidensformer og arbejdsformer med henblik på at kunne udvikle egen undervisning
- reflektere over sammenhænge, hvor faget indgår i samspil med andre fag
- reflektere over sammenhænge mellem regelgrundlag, tilrettelæggelsesformer og evaluerings- og prøveformer i faget
- overveje forskellige praksisformer, hvor elevernes læreprocesser er i centrum

- reflektere over forskellige elevforudsætninger og didaktiske valg
- have kendskab til fagets brug af nye medier, herunder it- og netbaseret undervisning

Undervisningens omfang og forberedelse til kurserne

- I. Kurserne afholdes som et internat af tre dages varighed med 22 konfrontationstimer, med undtagelse af fagdidaktisk kursus i grønlandsk og kulturfag, som kan have andre afholdelsesformer.
- II. Der er forberedelse til kurserne. Forberedelsen består dels af opgaver med relation til egen undervisningspraksis og dels meget læsestof. Det samlede arbejde til forberedelse udgør 38 arbejdstimer à 60 minutter for hvert fagdidaktiske kursus, dertil kommer selve kurset på 22 arbejdstimer à 60 min. I alt 60 arbejdstimer (Jf. Bilag 1 til **Selvstyrets bekendtgørelse nr. 18 af 17. september 2015 om undervisningskompetence på den gymnasiale uddannelse (pædagogikumbekendtgørelsen)**).

Indhold

Følgende perspektiver inddrages i undervisningen:

- fagets bidrag til gymnasieuddannelsens dannelses- og kompetencemål
- den faglige og den fagdidaktiske tradition inden for faget og dets aktuelle udviklingspotentialer
- forholdet mellem fagets vidensformer og praksisformer, herunder netmedierede kommunikationsfora
- elevforudsætninger i forhold til faget
- den didaktiske praksis i forhold til faglig progression og elevernes kompetenceudvikling
- faget i relation til fagligt samspil
- regelgrundlag, evaluerings- og prøveformer i faget.

Undervisnings- og arbejdsformer

Fagdidaktiske kurser i Grønlandsk og Kulturfag afholdes efter behov i samarbejde med IKIIN og fagkonsulenterne i Grønland i de pågældende gymnasiefag.

De øvrige fagdidaktiske kurser tilrettelægges i et samarbejde mellem undervisningsministeriets fagkonsulenter i Danmark, faggrubeledere og uddannelseschef på SDU, således at der skabes nær forbindelse mellem de fagdidaktiske kurser, almindidaktikken og kandidatens praktiske pædagogikum, og således at kurserne støtter kandidatens udvikling mod at blive en reflekterende praktiker. Det sker bl.a. ved at inddrage og perspektivere til almindidaktiske forståelser og cases m.m. fra kandidatens undervisning på skolen.

§ 5 Tilstedeværelse på kurserne

Pædagogikumkandidaterne skal være 100% til stede på pædagogikumkurserne.

Undtagelsesvis, fx ved sygdom, kan en kandidat indstilles til prøven i teoretisk pædagogikum, hvis denne har deltaget i mindst 94% af undervisningen på kurser i forbindelse med teoretisk pædagogikum, der ligger forud for prøven.

”Rektor kan dog tillade, at prøven aflægges, uanset at enkelte kursuselementer af uomgængelige praktiske grunde ikke er gennemført i overensstemmelse med det planlagte pædagogikumforløb, når pædagogikumkandidaten ved selvstudier eller ved efterfølgende supplerende undervisning når de i § 10 fastsatte mål.”. (Jf. Pædagogikumbekendtgørelsens § 20, *stk. 2*)

Der registreres tilstedeværelse for hvert kursus i teoretisk pædagogikum. Tilstedeværelsen registreres som den %-del, kandidaten er tilstede. Kandidaten kan i Lectio se det, der er registreret. Kandidaten skal i Lectio angive årsagen til evt. manglende tilstedeværelse. Udbyderen af teoretisk pædagogikum giver ansættende myndighed besked om kandidater med manglende tilstedeværelse ved de fagdidaktiske kurser. Udbyderen af teoretisk pædagogikum eller kursuslederen for de almenidaktiske kurser giver ansættende myndighed besked om kandidater med manglende tilstedeværelse ved de almenidaktiske kurser. På forlangende kan den ansættende myndighed til enhver tid bede om en oversigt over registreret tilstedeværelse for dennes ansatte.

§ 6 Den afsluttende opgave

Prøven i teoretisk pædagogik skal dokumentere, at kandidaten opfylder de mål, der jf. studieordningen er knyttet til teoretisk pædagogikum og dets enkeltelementer, ligesom prøven skal dokumentere kandidatens evne til at knytte relevante teoretiske overvejelser til almenidaktiske og fagdidaktiske forhold i undervisningen i sine (sit) fag samt evnen til at forholde sig analytisk og systematisk til udvikling af undervisning, vejledning og evaluering samt fag og skolekultur. En opgavekommission, som er nedsat af Departementet for Uddannelse, stiller en opgave, som kandidaterne har 1 uge, 40 arbejdstimer, til at besvare. Pædagogikumkandidaterne har fri for andre arbejdsopgaver i den pågældende uge.

Kandidaten skal demonstrere sin evne til at anvende almenidaktisk og fagdidaktisk viden og til at forholde sig til egen undervisningspraksis og til uddannelsen som helhed i relation til den udmeldte prøve.

Kandidaten skal på akademisk niveau i opgaven kunne:

- identificere en relevant almen- og fagdidaktisk problemstilling i relation til egen praksis
- analysere problemstillingen med afsæt i relevant pædagogisk og didaktisk teori, herunder redegøre for det analytiske grundlags centrale kategorier
- relatere den pædagogiske og didaktiske analyse til egen undervisningskontekst og -erfaring med henblik på at identificere potentialer for pædagogisk og didaktisk udvikling samt skitsere og vurdere mulige pædagogiske og didaktiske interventioner fx aktionslæringsprojekter

Den afsluttende prøve består af en skriftlig opgave, som afvikles i slutningen af uddannelsens 4. semester. Besvarelsen har et omfang mellem 15 og 20 normalsider á 2400 enheder med mellemrum, og der er afsat 40 arbejdstimer i en på forhånd fastlagt uge til udarbejdelse af besvarelsen.

”Opgaven censureres af to censorer, som er udpeget af Departementet for Uddannelse. Censorerne giver i fællesskab en karakter efter Greenlandic Grading System skalaen.

”Bedømmelsen udtrykker, i hvilken grad pædagogikumkandidaten har nået målene for teoretisk pædagogikum, idet der lægges vægt på pædagogikumkandidatens evne til at

1) anvende og kritisk vurdere almenpædagogiske og fagdidaktiske begreber, teorier og metoder og
2) kombinere teori og praksis i forhold til egen undervisning.

Stk. 3. Prøven er bestået, når pædagogikumkandidaten mindst opnår karakteren E (2)” (**Selvstyrets**

bekendtgørelse nr. 18 af 17. september 2015 om undervisningskompetence på den gymnasiale uddannelse (pædagogikumbekendtgørelsen § 23)).

Departementet for Uddannelse beskikker censorer.

Pædagogikumkandidaten, der ikke består prøven eller er forhindret i at deltage, skal have mulighed for at tage en ny prøve det kommende skoleår og pædagogikumkandidaten har tre forsøg til at bestå prøven (Jf. § 26).

§ 7 Klage

Pædagogikumkandidaten kan kun klage over retlige forhold, men fx ikke over fastsættelse af en karakter for prøven i teoretisk pædagogikum jf. Kapitel 8 Klage §§ 46-50 i pædagogikumbekendtgørelsen.

§ 8 Ikrafttrædelse

Studieordningen for teoretisk pædagogikum træder i kraft den 1. august 2017 og har virkning for lærere, der er påbegyndt en pædagogikumuddannelse den 1. august 2016 eller senere.